

Брюксел, 25 септември 2018 г.
Заменя известието, публикувано
на 28 март 2018 г.

ИЗВЕСТИЕ ДО ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ

ОТТЕГЛЯНЕ НА ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО И ДОСТИЖЕНИЯТА НА ПРАВОТО В ОБЛАСТТА НА ЕВРАТОМ

На 29 март 2017 г. Обединеното кралство подаде уведомление за намерението си да се оттегли от Съюза в съответствие с член 50 от Договора за Европейския съюз. Това означава, че освен ако с ратифицирано споразумение за оттегляне¹ не бъде определена друга дата, цялото първично и вторично законодателство на Съюза ще престане да се прилага по отношение на Обединеното кралство, считано от 00:00 ч. централноевропейско време на 30 март 2019 г. („датата на оттегляне“)². Тогава Обединеното кралство ще стане „трета държава“³.

Подготовката за оттеглянето е въпрос, който засяга не само ЕС и националните органи, но и частноправните субекти.

С оглед на значителната несигурност, по-специално по отношение на съдържанието на евентуалното споразумение за оттегляне и свързаните с него последици, на заинтересованите страни в ядрения сектор се напомнят правните последици, които трябва да се имат предвид, когато Обединеното кралство стане трета държава^{4, 5}.

При спазване на всички преходни разпоредби, които може да са част от евентуалното споразумение за оттегляне, считано от датата на оттегляне, целият

¹ Понастоящем с Обединеното кралство се водят преговори за сключване на споразумение за оттегляне.

² Освен това в съответствие с член 50, параграф 3 от Договора за Европейския съюз Европейският съвет в съгласие с Обединеното кралство може да реши с единодушие, че Договорите ще престанат да се прилагат на по-късна дата.

³ Трета държава е държава, която не е членка на ЕС.

⁴ За определени въпроси, свързани с Евратом, ЕС се опитва да договори решения с Обединеното кралство в рамките на споразумението за оттегляне. Основните принципи на позицията на ЕС/Евратом във връзка с ядрените материали и оборудването за контрол на сигурността (Евратом) са на разположение на следния адрес: https://ec.europa.eu/commission/publications/position-paper-nuclear-materials-and-safeguard-equipment-euratom_en.

⁵ Настоящото известие не разглежда правилата, които се основават на Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС).

набор от разпоредби в областта на Евратом (т.е. достиженията на правото в областта на Евратом) повече няма да се прилага за Обединеното кралство. По-специално това ще има следните последици⁶:

1. ОБЩА ПОЛИТИКА НА СНАБДЯВАНЕ

Глава VI от Договора за Евратом предвижда, че снабдяването с руди, суровини и специални дялящи се материали се осъществява съгласно принципа за равен достъп до ресурсите и осъществяването на обща политика на снабдяване. За тази цел Агенцията за снабдяване към Евратом (ESA) има изключителното право да сключва договори, отнасящи се до доставка (внос, износ и доставка в рамките на Общността) на руди, суровини и специални дялящи се материали. Учредителните документи на ESA предвиждат това изключително право да се упражнява чрез приподписване от ESA на всички договори между страни за съответния материал. В определени случаи може да е необходимо отделно разрешение на Комисията, преди ESA да приподпише договора.

Считано от датата на оттегляне, Обединеното кралство ще престане да участва в общата политика на снабдяване. Следователно, считано от датата на оттегляне, приподписването от страна на ESA под договорите, свързани с доставката на ядрени материали (и, ако е приложимо, разрешението на Комисията за такива договори) във връзка с Обединеното кралство, ще престане да се прилага.

Считано от датата на оттегляне, ESA и, когато е уместно, Комисията ще трябва да вземат под внимание факта, че материалите, прехвърляни към Обединеното кралство, вече няма да допринасят за сигурността на доставките в Общността, и ще трябва да извършват оценка на режима за контрол на безопасността в Обединеното кралство, преди да е възможно приподписването и, когато е приложимо, даването на разрешение във връзка с гореспоменатите договори.

Това не засяга останалите елементи на договорите, които страните трябва да анализират.

2. ИЗНОС

2.1. Разрешение за продажба на продукция извън Общността

Съгласно член 59 от Договора за Евратом за „сключването“ (приподписването от ESA) на договори, свързани с износ на

⁶ Въпреки че Регламент (ЕО) № 428/2009 на Съвета от 5 май 2009 г. за въвеждане режим на Общността за контрол на износа, трансфера, брокерската дейност и транзита на изделия и технологии с двойна употреба не е част от достиженията на правото в областта на Евратом, се припомня, че ядрените материали, съоръжения, технологии и оборудване попадат в приложното поле на този регламент. За по-подробна информация вж. „Известие до заинтересованите страни: Оттегляне на Обединеното кралство и правила на ЕС в областта на лицензите за внос/износ на определени стоки“ (https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness_en).

произведени в ЕС ядрени материали към трета държава, се изисква разрешение от Комисията. Такова разрешение не може да бъде предоставено, ако получателите на доставките не удовлетворяват изискването общите интереси на Общността да бъдат защитени или ако условията на тези договори противоречат на целите на Договора за Евратом⁷.

Считано от датата на оттегляне, това изискване ще се прилага по отношение на износа от ЕС-27 към Обединеното кралство.

2.2. Съгласие на трети страни и други специални процедури

Евратом е сключила няколко споразумения за ядрено сътрудничество⁸ с трети държави. Понастоящем по силата на тези споразумения ядрените изделия (включително ядрени материали, ядрено оборудване и други изделия, обикновено предвиждани в такива споразумения) могат да бъдат прехвърляни в рамките на общия ядрен пазар на територията на Евратом (включително към и от Обединеното кралство), без да бъдат подлагани на специфична процедура⁹ и/или без да е необходимо предварителното съгласие на съответната трета държава.

Считано от датата на оттегляне, Обединеното кралство няма да е част от общия ядрен пазар и няма да бъде обхванато от тези споразумения. Вследствие на това е възможно за износа и вноса на ядрени изделия към и от Обединеното кралство да е необходима специфична процедура и/или предварителното съгласие на съответната трета държава.

⁷ Комисията няма да предостави разрешение, ако съществува риск износът на произведени в ЕС ядрени материали към трета държава да застраши сигурността на доставките на такива материали за потребители от ЕС в средносрочен план или ако съществува вероятност съответните договори да изложат на риск целта на ЕС за неразпространение на ядрено оръжие.

⁸ Споразумение за сътрудничество в областта на използването на ядрената енергия за мирни цели между правителството на Австралия и Европейската общност за атомна енергия (Евратом), ОВ L 29, 1.2.2012 г., стр. 4; Споразумение между правителството на Япония и Европейската общност за атомна енергия за сътрудничество при използването на ядрената енергия за мирни цели, ОВ L 32, 6.2.2007 г., стр. 65; Споразумение за сътрудничество за използването на атомната енергия за мирни цели между Европейската общност за атомна енергия и Съединените американски щати, ОВ L 120, 20.5.1996 г.; Споразумение за сътрудничество между Европейската общност за атомна енергия (Евратом) и правителството на Канада относно използването на атомната енергия за мирни цели, ОВ P 60, 24.11.1959 г.; Споразумение между Европейската общност за атомна енергия и Кабинета на министрите на Украйна за сътрудничество в мирната употреба на ядрената енергия, ОВ L 261, 22.9.2006 г.; Споразумение за сътрудничество в областта на използването на ядрената енергия за мирни цели между Европейската общност за атомна енергия и правителството на Република Казахстан, ОВ L 10, 15.1.2009 г.; Споразумение за сътрудничество в областта на използването на ядрената енергия за мирни цели между Европейската общност за атомна енергия (Евратом) и правителството на Република Узбекистан, ОВ L 269, 21.10.2003 г., стр. 9.

⁹ Това означава например, че държавата доставчик трябва да получи от правителството на държавата получател официални уверения по отношение на използването на тези изделия за мирни цели и използването им в съответствие с разпоредбите на Насоките на Групата на ядрените доставчици за трансферите в ядрената област (INFCIRC 254, както са преработени).

3. ДИРЕКТИВА ЗА ОСНОВНИТЕ НОРМИ НА БЕЗОПАСНОСТ¹⁰

Директива 2013/59/Евратом на Съвета¹¹ — Директива на Евратом за основните норми на безопасност — се прилага, наред с другото, по отношение на вноса във и износа от Общността на радиоактивни материали (вж. член 2, параграф 2, буква а) от Директива 2013/59/Евратом). Считано от датата на оттегляне, всеки внос на радиоактивен материал от Обединеното кралство в Общността и всеки износ на радиоактивен материал от Общността към Обединеното кралство ще трябва да спазват изискванията на тази директива. По-специално:

- Член 20 от Директива 2013/59/Евратом определя специфични изисквания към предприятията, които възнамеряват да внасят потребителска стока; член 21 изброява стоките, чийто внос и износ са забранени. Освен това вносет на потребителски стоки от трети държави подлежи на регулаторен контрол и изисква уведомяване и лицензиране (членове 25 и 28).
- Член 75 от Директива 2013/59/Евратом съдържа специфични разпоредби относно строителните материали, които трябва да са изпълнени, преди да е възможно предлагането на подобни материали на пазара в Общността¹².
- Член 93 от Директива 2013/59/Евратом задължава държавите членки да насърчават създаването на системи, които да откриват наличието на радиоактивно замърсяване в метални изделия, внасяни от трети държави.

¹⁰ За стоки (включително стоки, попадащи в обхвата на *достиженията на правото* в областта на Евратом), пуснати на пазара на ЕС *преди* датата на оттегляне, ЕС се стреми да договори решения с Обединеното кралство в рамките на споразумението за оттегляне. Основните принципи на позицията на ЕС във връзка със стоките, пуснати на пазара, уреден с правото на ЕС, преди датата на оттегляне, са на разположение на следния адрес: https://ec.europa.eu/commission/publications/position-paper-goods-placed-market-under-union-law-withdrawal-date_en. Моля, обърнете внимание, че основните принципи в позицията на ЕС относно стоките се основават на едно единно определение за „пускане на пазара“ („предоставяне за първи път на пазара“).

¹¹ Директива 2013/59/Евратом на Съвета за определяне на основни норми на безопасност за защита срещу опасностите, произтичащи от излагане на йонизиращо лъчение, ОВ L 13, 17.1.2014 г., стр. 1.

¹² „Строителни материали“ съгласно Директива 2013/59/Евратом на Съвета са „строителни продукти“, както са определени в Регламент (ЕС) № 305/2011 за определяне на хармонизирани условия за предлагането на пазара на строителни продукти. В член 13 и член 2, параграф 21 от Регламент (ЕС) № 305/2011 са определени специфични процедурни задължения на вносителите, които трябва да бъдат изпълнени, когато строителен продукт от трета държава се пуска на пазара на Съюза. Следователно, когато пускат на пазара строителни материали, внесени от Обединеното кралство, вносителите ще трябва да докажат съответствие с член 75 от Директива 2013/59/Евратом, като следват специфичната процедура за внос, определена в член 13 от Регламент (ЕС) № 305/2011 (вж. съображения 17—21 от Директива 2013/59/Евратом).

4. РАЗРЕШАВАНЕ/УВЕДОМЯВАНЕ ЗА ПРЕВОЗ¹³

Считано от датата на оттегляне, Регламент (Евратом) № 1493/93 на Съвета относно доставките на радиоактивни вещества между държавите членки¹⁴ ще спре да се прилага по отношение на превоза между държава — членка на ЕС-27, и Обединеното кралство.

С Директива 2006/117/Евратом на Съвета относно надзор и контрол на превоза на радиоактивни отпадъци и отработено гориво¹⁵ се създава система на Общността за надзор и контрол на трансграничния превоз на радиоактивни отпадъци и отработено гориво. Считано от датата на оттегляне, разпоредбите на глава 2 от тази директива относно превози на територията на Общността ще престанат да се прилагат по отношение на доставките между държава членка и Обединеното кралство, а към превозите, свързани с Обединеното кралство, ще се прилага глава 3 от тази директива относно превози извън територията на Общността.

Директива 2011/70/Евратом на Съвета за създаване на рамка на Общността за отговорно и безопасно управление на отработено гориво и радиоактивни отпадъци¹⁶ определя правила за превоза на радиоактивни отпадъци от държава членка към трета държава с цел погребване. Считано от датата на оттегляне, тези правила ще се прилагат по отношение на превоза от ЕС-27 към Обединеното кралство. Съгласно член 4, параграф 4, втора алинея от Директива 2011/70/Евратом тези правила включват:

- задължение за уведомяване на Комисията преди превоза към трета държава;
- задължение съответната държава членка да е сключила споразумение с третата държава за използването на съоръжение за погребване;
- изискване съоръжението за погребване да е получило разрешение и да е в експлоатация.

¹³ За движението на стоки, което е започнало преди и приключва на или след датата на оттегляне („пътуващи стоки“), ЕС се опитва да договори решения с Обединеното кралство в рамките на споразумението за оттегляне. Основните принципи на позицията на ЕС, които са нужни за планомерното оттегляне на Обединеното кралство от Съюза и се отнасят до свързани с митниците въпроси, са на разположение на следния адрес: https://ec.europa.eu/commission/publications/position-paper-customs-related-matters-needed-orderly-withdrawal-uk-union_en.

¹⁴ Регламент (Евратом) № 1493/93 на Съвета относно доставките на радиоактивни вещества между държавите членки, ОВ L 148, 19.6.1993 г., стр. 1.

¹⁵ Директива 2006/117/Евратом на Съвета относно надзор и контрол на превоза на радиоактивни отпадъци и отработено гориво, ОВ L 337, 5.12.2006 г., стр. 21.

¹⁶ Директива 2011/70/Евратом на Съвета от 19 юли 2011 г. за създаване на рамка на Общността за отговорно и безопасно управление на отработено гориво и радиоактивни отпадъци, ОВ L 199, 2. 8. 2011 г., стр. 48.

5. ДРУГИ ВЪПРОСИ

Считано от датата на оттегляне, свободите, гарантирани от Договора за Евратом, включително свободното движение на стоки и продукти¹⁷, на квалифицирана работна ръка или на физически или юридически лица, които желаят да участват в строителството на ядрени съоръжения, ще престанат да се прилагат в отношенията между Обединеното кралство и ЕС-27.

На уебсайта на Комисията, посветен на ядрената енергия (<https://ec.europa.eu/energy/en/topics/nuclear-energy>), е предоставена по-обща информация. При необходимост тези страници ще бъдат актуализирани с допълнителна информация.

Европейска комисия
Генерална дирекция „Енергетика“

¹⁷ Както са определени в приложение IV към Договора за Евратом.